

**SAMENWERKINGSPROGRAMMA**

**VOOR DE JAREN 1994 - 1997**

**TUSSEN VLAANDEREN**

**EN**

**DE BONDSREPUBLIC DUITSLAND**

**TER UITVOERING VAN HET CULTUREEL AKKOORD  
TUSSEN  
HET KONINKRIJK BELGIË EN  
DE BONDSREPUBLIC DUITSLAND**

**Brussel, 16-18 februari 1994**

Notulen  
van de 24e vergadering van de vaste gemengde commissie  
ter uitvoering van het cultureel akkoord tussen  
het Koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland

Vlaamse Gemeenschap

Brussel, 18 februari 1994.

De voorzitter van de delegatie van de Vlaamse Gemeenschap begroet de gastdelegatie en stelt de leden van haar delegatie voor :

Delegatie van de Vlaamse Gemeenschap :

administratie Externe Betrekkingen :

Diane Verstraeten,	voorzitter van de delegatie; directeur-generaal;
Magdeleine De Langhe,	adviseur;
Etienne Schollaert,	bestuurssecretaris.

gemeenschapsattaché :

Leo Guns,	secretaris-generaal.
-----------	----------------------

departement Onderwijs :

Tony Van Haver	adjunct-adviseur.
----------------	-------------------

administratie voor Kunst :

Walter Lerouge	bestuursdirecteur;
Mieke Weyns	adjunct-adviseur.

administratie Sociaal-Cultureel Werk :

Luc Goossens	directeur.
--------------	------------

Commissariaat-generaal voor de Bevordering van de Lichamelijke Opvoeding,  
Sport en Openluchtrecreatie :

Roger Debognies	bestuurschef.
-----------------	---------------

Vertegenwoordiger van het Koninkrijk België

B. de la Kethulle de Ryhove	ambassadeur.
-----------------------------	--------------

De voorzitter van de delegatie van de Bondsrepubliek Duitsland bedankt voor de vriendelijke ontvangst en stelt de leden van zijn delegatie voor :

Duitse deleaatie :

Dr. Johst Wilmanns	Delegationsleiter, auswärtiges Amt, Gesandter;
Werner Raber	stellv. Delegationsleiter, Staatssekretär saarländisches Ministerium für Bildung und Sport;
Prof. Dr. Ing. Gerhard Rouvé	rheinisch-westfälische-technische Hochschule Aachen, Hochschulrektorenkonferenz, Beauftragter des Landes Nordrhein-Westfalen für die Hochschulbeziehungen zum Königreich Belgien;
Rainer Dobbelsstein	vortragender Legationsrat auswärtiges Amt;
Thomas Kirbach	Regierungsdirektor Bundesministerium für Bildung und Wissenschaft;
Frau Dr. Almuth Meyer-Zollitsch	Goethe-Institut Brussel;
Manfred Braam	Fachberater;
Adonia Moscovici	Rotschaftsrat Deutsche Botschaft, Brussel;
Werner Zimmermann	Dolmetscher, auswärtiges Amt.

De dagorde wordt aanvaard.

Ter uitvoering van het cultureel akkoord gesloten tussen het Koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland op 24 september 1956, hebben de delegatie van de Vlaamse Gemeenschap en de Duitse delegatie de volgende punten van de dagorde besproken met het volgende resultaat.

## 1. ONDERWIJS EN WETENSCHAP

### 1.1. Beurzen

1.1.1. De Vlaamse Gemeenschap biedt de Duitse partij voor elk academiejaar tot 1996/97 telkens twaalf (12) onderzoeksbeursmaanden aan, opsplitsbaar in beurzen van tenminste drie (3) maanden.

1.1.2. De Vlaamse Gemeenschap biedt de Duitse partij voor elk academiejaar tot 1996/97 telkens drie (3) specialisatiebeurzen aan van elk tien (10) maanden.  
Eén van deze specialisatiebeurzen kan elk jaar aangewend worden voor een studie aan het Europacollege te Brugge.

1.1.3. De Vlaamse Gemeenschap biedt de Duitse partij voor elk academiejaar tot 1996/97 telkens dertig (30) zomerbeurzen aan voor de zomercursus 'Nederlandse taal en letterkunde' in Hasselt of in Gent.

1.1.4. De Vlaamse Gemeenschap biedt de Duitse partij jaarlijks tot het jaar 1997 telkens vier (4) zomerbeurzen aan voor de zomeracademie 'Actuele interpretatie op historische muziekinstrumenten' in Antwerpen.

1.1.5. De Duitse partij verstrekt informatie over beurzen van de Deutscher Akademischer Austauschdienst (DAAD). Nadere inlichtingen volgen in de bijlage bij dit verslag.

In het voorjaar van 1996 nemen beide partijen opnieuw contact op met elkaar om de voortzetting van het beurzenprogramma van de DAAD te bespreken.

1.1.6. De Duitse partij geeft tevens informatie over de beurzen die door het Goethe-Instituut worden aangeboden aan leraren Duits, voor deelname aan bijscholingscursussen, alsook aan multiplicatoren om deel te nemen aan taalcursussen.

1.1.7. De Duitse partij wijst op het aanbod van de Alexander Von Humboldt-Stichting die steeds sollicitaties aanvaardt vanwege gediplomeerde en hooggekwalificeerde Belgische wetenschappers van ten hoogste 40 jaar voor het bekomen van een onderzoeksbeurs. Zij informeert de Vlaamse Gemeenschap over het Feodor-Lynen-programma voor hooggekwalificeerde Duitse wetenschappers uit alle disciplines en ten hoogste 38 jaar oud.

De Alexander-von-Humboldt-stichting aanvaardt eveneens ten allen tijde kandidaturen voor de toekenning van de Humboldt-onderzoeksprijzen aan internationaal erkende wetenschappers uit alle disciplines.

Voor het overige wijst de Duitse partij op het akkoord tussen de Alexander von Humboldt-stichting en het Belgische Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (NFWO) over het verlenen van onderzoeksbeurzen op basis van wederkerigheid.

De Duitse partij herinnert eraan dat de door de Belgische overheid geheven belasting op de von Humboldt-onderzoeksprijzen of onderzoeksbeurzen voor de Alexander von Humboldt-stichting een aanzienlijke financiële aderlating betekent. Zij verzoekt de Vlaamse Gemeenschap om hulp bij de oplossing van dit probleem.

## 1.2. Basis en buitengewoon onderwijs

De Vlaamse Gemeenschap wenst wederzijds een studiereis te organiseren voor vijf (5) onderwijsdeskundigen voor een periode van vijf (5) dagen met volgende themata :

- de grootte van de klassen als belangrijke inputvariabele bij de omkadering van het basisonderwijs;
- de regelgeving en het budgettair beheer (inclusief middelen) van het basisonderwijs;
- de organisatie van het buitengewoon onderwijs (leeftijden, types, omkadering);
- het geïntegreerd onderwijs als uitdaging voor het buitengewoon onderwijs;
- onderwijs aan migranten (organisatie).

## 1.3. Secundair onderwijs

1.3.1. Beide partijen juichen het bevredigende verloop toe van de maatregelen die in het kader van de subcommissie voor pedagogische uitwisseling waren gepland (Hospitationen, bijscholingsstages, enz.) Zij danken de subcommissie voor het geleverde werk en verzoeken haar de programma's voor bilaterale pedagogische uitwisseling voort uit te voeren.

1.3.2. De Vlaamse Gemeenschap wenst wederzijds een studiereis te organiseren voor vijf (5) onderwijsdeskundigen voor een periode van vijf (5) dagen met volgende themata :

- het schoolsysteem;
- actuele problemen in het onderwijs;
- financiering van de leerkrachten;
- intercultureel onderwijs.

De Duitse partij deelt mee dat de deelstaat Baden-Württemberg op de hoogte werd gesteld van de wensen die onder 1.2. en 1.3.2. werden geuit en dat genoemde deelstaat principieel bereid is één van deze studiereizen in 1994, in het kader van de regionale samenwerking tussen Baden-Württemberg en de Vlaamse Gemeenschap, te laten doorgaan.

1.3.3. Beide partijen verheugen zich over de toenemende uitwisseling van groepen van leerlingen, ook zonder officiële medewerking of financiering. De Duitse partij looft in dit verband het werk van het "Rijckevelde-Instituut" in Damme en "Alden Biesen".

1.3.4. Beide partijen betreuren dat het aantal deelnemers aan het uitwisselingsprogramma voor assistenten vreemde talen is geslonken en zij spannen zich in om dit programma een grotere bekendheid te geven.

1.3.5. De Duitse partij herinnert aan het feit dat het "Georg Eckert-Institut für internationale Schulbuchforschung" uit Braunschweig in de jaren vijftig conferenties over schoolboeken met Belgische experts heeft georganiseerd. Zij zou een hervatting van deze samenwerking op prijs stellen. De Vlaamse partij beveelt hiervoor de vereniging van Vlaamse schoolboekuitgevers aan.

#### 1.4. Hoger onderwijs

1.4.1. De Vlaamse Gemeenschap wenst wederzijds een studiereis te organiseren voor vijf (5) onderwijsdeskundigen voor een periode van vijf (5) dagen met volgende themata :

- structuur van het hoger onderwijs;
- lerarenopleiding/onderwijskundig personeel;
- toegang tot het hoger onderwijs;
- examensysteem/organisatie academiejaar/academisch semester;
- kwaliteitszorg;
- gelijkwaardigheid van diploma's.

1.4.2. De Duitse partij deelt mee dat de deelstaat Nordrhein-Westfalen bereid is een dergelijke reis te organiseren en te financieren.

De Vlaamse partij dankt de deelstaat Nordrhein-Westfalen voor deze steun aan de instandhouding van de betrekkingen tussen hogescholen in Vlaanderen en Nordrhein-Westfalen.

#### 1.5. Wetenschappelijke samenwerking

Beide partijen verheugen zich over de talrijke vormen van samenwerking tussen hogescholen in Duitsland en de Vlaamse Gemeenschap. De Duitse partij overhandigt aan de Vlaamse Gemeenschap een overzicht van de samenwerking in hogeschoolverband. Beide partijen spreken zich uit voor verdere uitbouw van deze initiatieven, waarbij meer bepaald de uitwisselingsprogramma's van de Europese Unie kunnen worden gebruikt.

1.6. Erkenning van einddiploma's van scholen en hogescholen / Toegang tot hogescholen

1.6.1. Op verzoek van de Duitse partij geeft de Vlaamse partij toelichting over de voorwaarden waaraan Duitse staatsburgers moeten voldoen om tot hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap te worden toegelaten.

1.6.2. De Duitse partij wijst op het feit dat voor zover haar bekend is, sommige hogescholen in België de toelating van Duitse studenten die hun studies willen aanvangen afhankelijk maakt van een toelating in Duitsland, voor richtingen waarvoor in Duitsland een numerus clausus geldt. Zij vraagt de Vlaamse partij om informatie hieromtrent.

## 1.7. Beroepsopleiding

- 1.7.1. Beide partijen juichen de uitwisseling toe van specialisten inzake beroepsopleiding en zijn bereid deze uitwisseling voort te zetten. De Duitse partij dringt aan op een betere coördinatie tussen de Vlaamse, Franse en Duitstalige Gemeenschap in België inzake deze uitwisseling.

De Vlaamse partij brengt dit verzoek over aan de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB).

- 1.7.2. Beide partijen verklaren dat zij meer gebruik willen maken van de uitwisselingsprogramma's inzake beroepsopleiding van de Europese Unie.
- 1.7.3. Beide partijen onderstrepen op het toenemend belang van vreemde talen in de beroepsopleiding.

## 2. VOLKSONTWIKKELINGSWERK

Beide partijen verheugen zich over de nauwe en succesrijke samenwerking tussen het Deutsche Volkshochschulverband en de instellingen voor volwassenenvorming en bijscholing in de Vlaamse Gemeenschap. De Duitse partij is bereid ook in de toekomst bij bilaterale en Europese seminars, workshops, conferenties en congressen gastplaatsen te voorzien voor de Vlaamse partnerorganisaties inzake volwassenenvorming en bijscholing.

## 3. PARTNERTAAL EN -CULTUUR

- 3.1. Beide partijen houden elkaar op de hoogte van de stand van zaken betreffende het onderwijs van de taal en cultuur van de andere partij.
- 3.2. De Duitse partij overhandigt een kopie van het verslag vanwege de permanente Conferentie van de ministers van onderwijs en cultuur van de Duitse deelstaten van 30.11.1990 "Over de situatie van het onderwijs van de Nederlandse taal in de Bondsrepubliek Duitsland".
- 3.3. Beide partijen verheugen zich over de oprichting van een Duits/Nederlandse tweetalige afdeling aan het Freiherr von Stein-gymnasium in Kleve en aan vier Realschulen in Nordrhein-Westfalen.
- 3.4.1. De Duitse partij drukt haar tevredenheid uit over het feit dat de belangstelling voor het aanleren van het Duits in België is toegenomen.  
  
De Duitse partij verheugt er zich over dat het Duits in sommige vakkencombinaties van het beroepsonderwijs in de Vlaamse Gemeenschap een verplicht vak is geworden.
- 3.4.2. De Duitse partij onderstreept dat zij graag van gedachten zou wisselen over de invoering van het Duits als ontmoetingstaal in de lagere school in de Vlaamse Gemeenschap (de 9 laagste jaren).



- 3.4.3. De Duitse partij vraagt de Vlaamse partij om meer inlichtingen betreffende de uitwerking die de hervorming van het middelbaar onderwijs van 1989 heeft gehad, inzonderheid wat de kwaliteit van het onderwijs van het Duits betreft dat in bepaalde gevallen slechts gedurende één uur per week wordt aangeleerd.
- 3.4.4. De Duitse partij vraagt dat de Vlaamse Gemeenschap haar, met het oog op de voorgenomen fusie van hogere scholen (hoger onderwijs van het korte type), zou inlichten over de weerslag van deze maatregel op het onderwijs van het Duits. Zij drukt de hoop uit dat deze fusie niet nadelig uitvalt voor het onderwijs van het Duits.
- 3.4.5. De Vlaamse partij vraagt haar studiedienst, Dienst voor Onderwijsontwikkeling (D.V.O.), om een stand van zaken betreffende het onderwijs van het Duits in de Vlaamse scholen en deelt dit mee aan de Duitse partij.
- 3.4.6. Beide partijen loven het werk van de "Stiftung zur Förderung der deutschen Sprache in Belgien" (Stichting voor de bevordering van de Duitse taal in België).
- 3.4.7. Beide partijen loven de werkzaamheden van de voormalige adviseur voor de Duitse taal en zij zijn er van overtuigd dat ook haar opvolger een waardevolle bijdrage zal leveren tot de bevordering van de Duitse taal in de Vlaamse Gemeenschap.

#### 4. KUNST

##### 4.1. Algemeen

- 4.1.1. Beide partijen verheugen zich over de drukke culturele uitwisseling op alle niveaus.
- 4.1.2. Beide partijen verheugen zich over de uitwisseling van deskundigen en/of kunstenaars alsook van informatie en documentatie inzake literatuur, musea, muziek, dans, film en video, plastische kunsten, architectuur, festivals en wedstrijden met een internationaal karakter en de culturele samenwerking in het algemeen.

Beide partijen vinden het aangewezen dat over het algemeen rechtstreekse overeenkomsten zouden worden gesloten tussen geïnteresseerde organisaties, instellingen, ensembles en individuele kunstenaars met betrekking tot uitwisseling van projecten en personen.

De Duitse partij is in afzonderlijke gevallen bereid behulpzaam te zijn bij het leggen van contacten met organisaties, instellingen en ensembles die belang stellen in de uitwisseling van personen op het gebied van de kunst.

- 4.1.3. Beide partijen loven de Duitse bijdrage aan Antwerpen Culturele Hoofdstad van Europa 1993.

4.1.4. De Duitse partij deelt mee dat één van de krachtlijnen van het Goethe-Instituut te Brussel in 1994 de reeks evenementen "Aspekte Sachsen 1994" is. Deze evenementenreeks moet een bijdrage leveren om de oostelijke deelstaten van de Bondsrepubliek bij de Belgisch/Duitse culturele betrekkingen te betrekken.

#### 4.2. Beeldende Kunst en Musea

4.2.1. De Vlaamse Gemeenschap is bereid om jaarlijks één (1) deskundige op het gebied van musea uit te wisselen voor een studieverblijf van zeven (7) dagen.

De Duitse partij brengt de wens van de Vlaamse Gemeenschap, om jaarlijks een deskundige op het gebied van musea voor een studieverblijf van zeven dagen naar Duitsland te sturen, over aan de betrokken deelstaten, organisaties of instellingen in Duitsland. Zij is ook behulpzaam bij het leggen van geschikte contacten.

In 1994 of 1995 is een studiereis voor één museumdeskundige in Saarland mogelijk. Nadere bijzonderheden worden bilateraal overeengekomen.

4.2.2. De Vlaamse Gemeenschap is bereid om jaarlijks één (1) beeldend kunstenaar te ontvangen voor een periode van vijftien (15) dagen. De Vlaamse Gemeenschap ontvangt de Duitse kunstenaar, indien het een graficus is, in het Frans Masereelcentrum. Aan deze kunstenaar wordt logies en een dagvergoeding van 1.000 fr. verstrekt.

De Duitse partij brengt de wens van de Vlaamse Gemeenschap, om een beeldend kunstenaar voor vijftien (15) dagen naar Duitsland te sturen, over aan de betrokken organisaties of instellingen. Zij is tevens behulpzaam bij het leggen van geschikte contacten.

#### 4.3. Literatuur en boekwezen

4.3.1. Beide partijen drukken hun waardering uit voor het feit dat Vlaanderen en Nederland op de 45ste Frankfurter Buchmesse 1993 in de focus werden gesteld.

4.3.2. De Duitse partij vestigt de aandacht op de Duitse tentoonstelling over wandelgidsen voor Vlaanderen en Nederland die van 1 tot 11 november 1994 Antwerpen plaatsheeft.

4.3.3. Beide partijen drukken hun waardering uit voor de organisatie van lezingen door Vlaamse en Nederlandse auteurs en hun vertalers tijdens de 43ste Stuttgarter Buchwochen en zij spreken zich uit voor een gelijksoortig initiatief in het kader van de Antwerpse boekenbeurs in 1994.

4.3.4. De Vlaamse Gemeenschap is bereid twee (2) Duitse vertalers te ontvangen voor een periode van één (1) maand elk, in het Leuvens Vertalershuis. Aan deze vertalers wordt logies en een verblijfsbeurs van 50.000 fr. verstrekt.

- 4.3.5 De Vlaamse Gemeenschap wenst twee (2) vertalers te zenden naar het Vertalerscollege in Straelen.

De Duitse partij brengt deze wens over aan het "Übersetzerkolleg" in Straelen, Zij raadt de Vlaamse partij aan dat de geïnteresseerde vertalers rechtstreeks een aanvraag zouden indienen bij het Übersetzerkolleg.

- 4.3.6 De Duitse partij vestigt de aandacht op het Inter Nationes-programma ter bevordering van vertalingen "Vertalingen van Duitse boeken in een vreemde taal". Belangstellende uitgeverijen uit de Vlaamse Gemeenschap kunnen in samenwerking met de licentieverstrekken Duitse uitgeverij subsidies voor de vertaalkosten aanvragen. De Duitse partij wijst er wel op dat een onafhankelijke commissie over alle ingezonden aanvragen beslist.

- 4.3.7 De Duitse partij is verder bereid, binnen de perken van haar financiële mogelijkheden, aan wetenschappelijke instellingen en andere multiplicatoren in de Vlaamse Gemeenschap op aanvraag boeken en tijdschriften te bezorgen.

- 4.3.8. De Vlaamse Gemeenschap is bereid om drie (3) Duitse auteurs en/of literair deskundigen te ontvangen voor een periode van zeven (7) dagen elk.

De Duitse partij dankt voor dit aanbod en brengt het over aan de betrokken organisaties of instellingen.

#### 4.4. Media

- 4.4.1. Beide partijen wensen nauwere samenwerking op audio-visueel gebied, vooral in het kader van de desbetreffende conventie van de Raad van Europa en het MEDIA-programma van de Europese Unie.

- 4.4.2. De Duitse partij betreurt dat de TV-taalcursus "Alles Gute" nog steeds niet uitgezonden werd in de Vlaamse Gemeenschap. Zij vraagt de Vlaamse Gemeenschap welke stappen van Duitse zijde moeten worden gezet om de uitzending van de cursus "Alles Gute" mogelijk te maken.

De Vlaamse partij brengt deze wens over aan de BRTN (Belgische Radio en Televisie - Nederlandstalige uitzendingen); het Goethe-Instituut geeft aan de Vlaamse administratie voor Kunst alle nodige informatie.

#### 4.5. Cultuurinstellingen

Beide partijen drukken hun waardering uit voor de activiteiten van het Goethe-Instituut in Brussel en het Belgisch Huis in Keulen, die van groot belang zijn voor culturele uitwisseling.

Beide partijen komen overeen bij de volgende vergadering van de Duits-Belgische commissie voor jeugduitwisseling in 1995 een balans op te maken van het door de commissie geleverde werk en een beslissing te nemen over het eventueel opnieuw starten van werkgroepen. Zij dringen erop aan dat tijdens deze vergadering van de subcommissie ook de idee van een bijeenkomst van de partners in de nieuwe deelstaten besproken wordt.

## 8. SPORT

- 8.1. Beide partijen verheugen zich over de goede samenwerking op sportgebied, met inbegrip van de sport op school en in de hogescholen. Zij steunen ook in de toekomst de directe contacten tussen de Duitse Sportbund en zijn ledenbonden en van de Duitse sportverenigingen met hun partners in de Vlaamse Gemeenschap.

De rechtstreekse samenwerking op regionaal en internationaal niveau verliep bevredigend in het kader van de samenwerkingsovereenkomsten met partners in Nordrhein-Westfalen en Baden-Württemberg.

De Vlaamse partij toont belangstelling voor de op- en uitbouw van gelijksoortige contacten in andere deelstaten.

- 8.2. De Vlaamse partij heeft belangstelling voor een studiereis van een delegatie van het Vlaams Commissariaat-Generaal voor de Bevordering van de Lichamelijke Opvoeding, de Sport en de Openluchtrecreatie die kleine sportaccomodaties (sporthallen, manèges, ijsbanen), renovatie van traditionele zwembaden en sobere overnachtingsinfrastructuur wil bezichtigen.

De Duitse partij biedt hulp bij de totstandkoming van de contacten die daartoe noodzakelijk zijn.

## 9. GRENSOVERSCHRIJDENDE SAMENWERKING / REGIONALE PARTNERSCHAPPEN

Beide partijen verheugen zich over de concrete realisatie van de voorstellen die in het kader van EUREGIO werden gedaan en die door de Europese Unie werden goedgekeurd. Zij volgen met aandacht de voorbereiding van het INTERREG 11-programma.

## 10. SAMENWERKING BINNEN DE EUROPESE UNIE

Beide partijen onderstrepen hun belangstelling voor een voortzetting van de systematische, wederzijdse uitwisseling van ervaringen en informatie over EU-zaken, vooral met het oog op het Duitse voorzitterschap in het tweede semester van 1994.

De Duitse partij is van plan de Belgische partij zo vroeg en zo intensief mogelijk te betrekken bij de planning en uitvoering van evenementen m.b.t. het onderwijsbeleid gedurende het Duitse voorzitterschap.

De Duitse partij is van mening dat de kwaliteit van de samenwerking in het kader van de onderwijsprogramma's van de Europese Unie moet worden onderzocht en indien nodig verbeterd. Daarbij gaan beide partijen ervan uit dat de multilaterale samenwerking binnen de Europese Unie optimaal kan worden gerealiseerd zonder de bilaterale samenwerking in het gedrang te brengen.

11. ADRESSENLIJST VAN DE DUIJS-VLAAMSE CULTURELE BETREKKINGEN.

Beide partijen stellen gezamenlijk een adressenlijst op van de Duits-Vlaamse culturele betrekkingen en ze desgevallend verspreiden in beperkte oplage voor public-relations doeleinden.

12. VOLGENDE VERGADERING VAN DE VASTE GEMENGDE COMMISSIE

Beide partijen spreken af de XXVe vergadering van de vaste gemengde commissie over ongeveer vier jaar in Duitsland te houden. De precieze datum en plaats worden langs diplomatieke weg vastgelegd.

Tot dan zal elke partij overleggen hoe de toekomstige vergaderingen gestroomlijnd kunnen worden met het oog op het opstellen van een gemeenschappelijk protocol.

## 5. OPENBAAR BIBLIOTHEEKWERK

De Vlaamse Gemeenschap wenst twee (2) deskundigen voor een totale duur van zeven (7) dagen elk uit te wisselen voor een studiebezoek inzake het openbaar bibliotheekwerk. Voor het bezoek aan Duitsland wordt het volgende programma voorgesteld :

- gesprek in het Deutsches Bibliothekinstitut in Berlijn over :
  - wetgeving,
  - structuur,
  - dienstverlening,
  - onderzoekswerk,
  - coördinatie-taken i.v.m. bouw, systeemontwikkeling, netwerk, automatisering, statistiek, standaardisering;
- bezoek aan de stadsbibliotheek van Berlijn;
- bezoek aan bibliotheken in de onmiddellijke omgeving van Berlijn die specifiek zijn voor bouw, automatisering, speciale uitbreidingsactiviteiten.

De Duitse partij brengt deze wens over aan het "Deutsches Bibliothekinstitut" in Berlijn.

## 6. ARCHEOLOGIE, MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN

- 6.1. Beide partijen wisselen op aanvraag documentatie uit over de archeologie, de monumenten- en de landschapszorg in hun land.
- 6.2. De Vlaamse Gemeenschap stelt voor deskundigen uit te wisselen voor een studieverblijf in verband met de bescherming, de conservatie en de restauratie van het cultureel patrimonium voor een totaal van vijftien (15) personen/dagen.
- 6.3. De Vlaamse Gemeenschap wenst nauwere contacten uit te bouwen met de Fachhochschule in Köln en met de Denkmalpflege van het Rheinland. De Vlaamse Gemeenschap heeft bijzondere belangstelling voor de stand van zaken en de nieuwe inzichten i.v.m. de reconstructie van steden na de bombardementen in de tweede wereldoorlog, bijvoorbeeld Dresden.
- 6.4. De Duitse partij brengt de wensen van de Vlaamse Gemeenschap, die onder art. 6.1. - 6.3 werden beschreven, over aan de gepaste partners en vraagt hen ze welwillend te onderzoeken.

Als partners komen vooral in aanmerking :

- Fachhochschule Köln, afdeling restauratie en conservering van cultureel erfgoed;
- Denkmalschutzamt Dresden;
- Landesdenkmalschutzamt des Rheinlandes;
- Deutsches Archäologisches Institut in Berlijn.

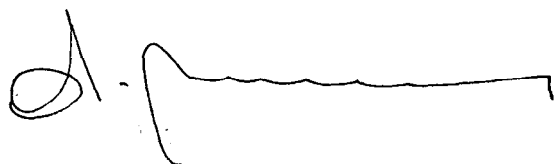
## 7. JEUGDUITWISSELING

Beide partijen wensen nieuwe impulsen in de wederzijdse jeugduitwisseling. Zij steunen aanvragen die vanwege jeugdorganisaties worden ingediend overeenkomstig de voorgeschreven richtlijnen.

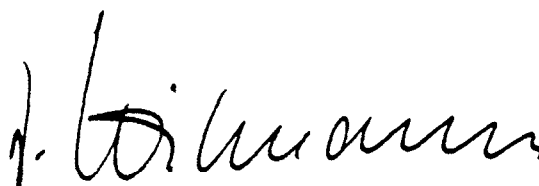
Dit protocol werd opgesteld op 18 februari in Brussel, in het Nederlands en het Duits.

Voor de Vlaamse Gemeenschap,

Voor de Bondsrepubliek Duitsland,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'D' followed by a long, horizontal, wavy line.

Diane Verstraeten

A handwritten signature in black ink, written in a cursive style, appearing to read 'J. Wilmanns'.

Dr. Johst Wilmanns

Voor het Koninkrijk België  
neemt akte

B. De la Kethulle de Ryhove